

กินเป็ดจวนจวน

DCID LIBRARY

0000008828

ด. ๕๐๘ ๓

๑. ๕๔๖๗

๑. ๑.

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

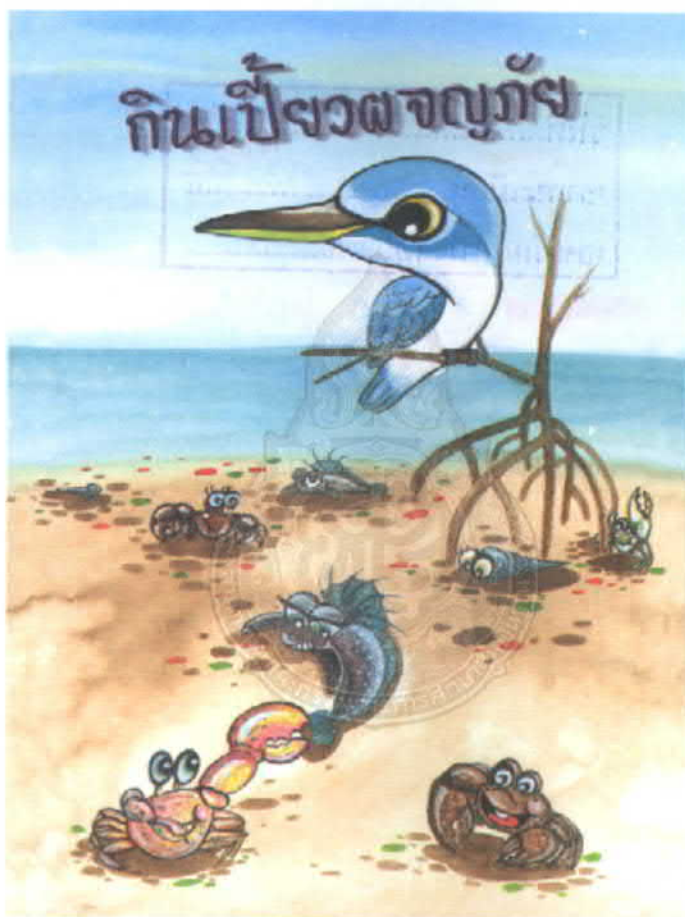
กระทรวงศึกษาธิการ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอนุรักษ์
และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

ตัวอย่างสื่อการเรียนการสอน

ศูนย์พัฒนาหนังสือ

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ
อย่างยั่งยืน เรื่องกินเปี้ยวผจญภัย ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2543

จำนวนพิมพ์ 48,000 เล่ม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ISBN 974-268-8702

วันที่.....	๒๒ ธ.ค. ๒๕๔๔
เลขทะเบียน.....	ก. ๐๓๖๒ ค. ๑
เลขเรียกหนังสือ.....	ก. ๒๐๘ ม.

Q. 516 ก

คำนำ

กินเปรี้ยวผจญภัย เล่มนี้ กรมวิชาการจัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม เกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนตามแผนการดำเนินงานตามนโยบาย มาตรการและแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2541-2545 โดยได้รับความร่วมมือจากโครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย (BRT) ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะสร้างเจตคติและแนวปฏิบัติในเชิงอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพได้อย่างเหมาะสมต่อสภาพแวดล้อม มีจุดเน้นที่จะนำเสนอความรู้ในเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ประกอบด้วยลักษณะของระบบนิเวศในแต่ละพื้นที่ อาทิ ป่าดงดิบ ป่าชายเลน ป่าที่ราบลุ่ม และสอดแทรกด้วยสภาพสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลายไปตามท้องถิ่น ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดภาพที่เชื่อมโยงวิถีชีวิตแบบพึ่งพาตนเอง อันเป็นการตอกย้ำในคุณค่าแห่งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่อยู่ร่วมกับธรรมชาติมานานนับปี

อนึ่ง ในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ ได้กำหนดให้จังหวัดเพชรบุรีเป็นพื้นที่นำเสนอเนื่องจากจังหวัดเพชรบุรีมีศักยภาพในด้านต่างๆ กล่าวคือ มีพื้นที่ของระบบนิเวศที่ปะปนและสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอยู่ทั้งเทือกเขา ที่ราบ และชายหาด มีป่าดงดิบอันเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำที่ไหลผ่านที่ลุ่ม ป่าชายเลน และไหลลงสู่ทะเล ทำให้เกิดความหลากหลายของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน ซึ่งได้มีการสร้างสรรค์และสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน

กรมวิชาการขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ครู นักเรียน องค์กรท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี หวังว่าหนังสือเล่มนี้จะอำนวยประโยชน์ต่อนักเรียนและผู้อ่านตามสมควร และนอกจากนั้นจะยังเป็นแนวทางที่จะให้แต่ละท้องถิ่นได้ดำเนินการนำเสนอในเรื่องนี้ต่อไป

0151 ✓

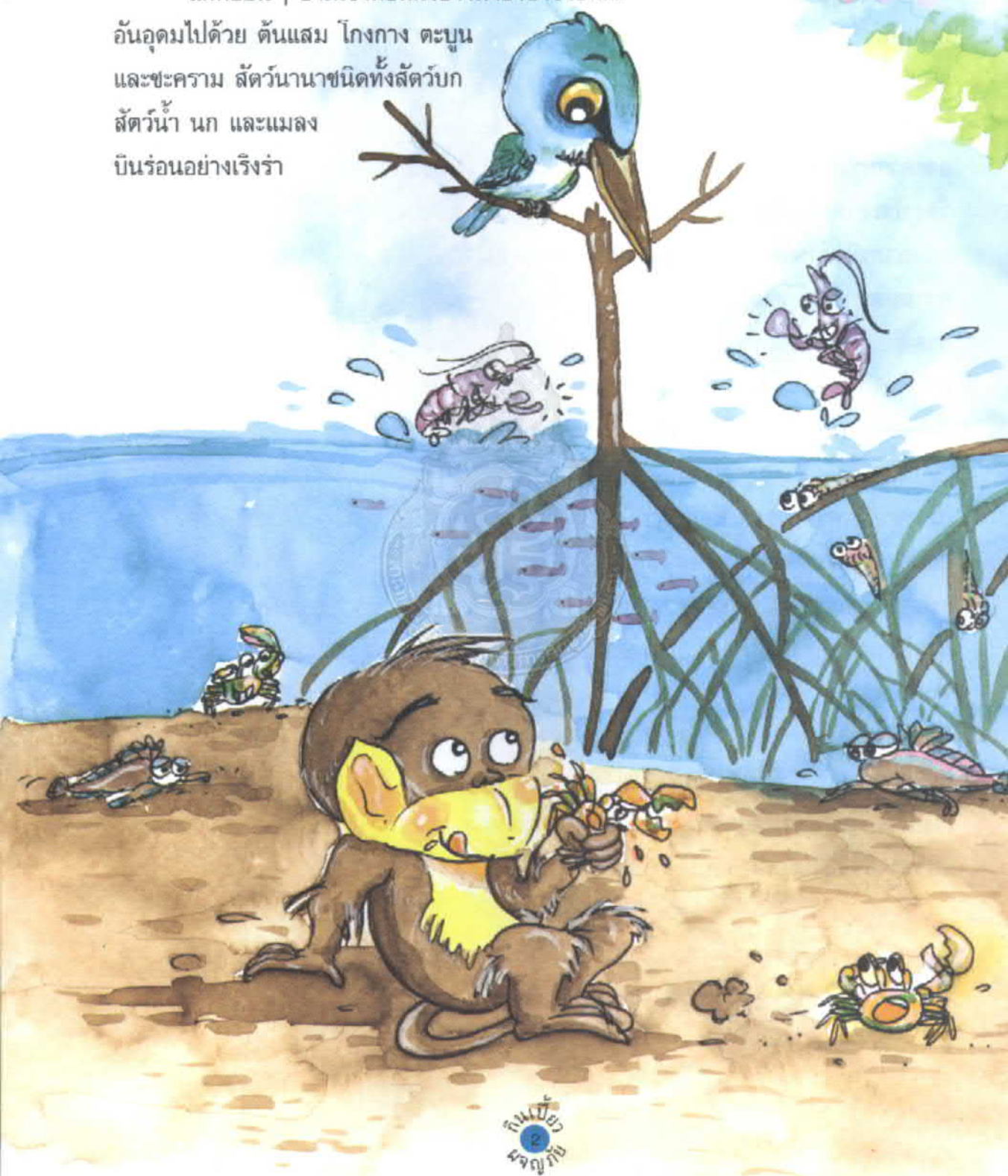
(นายอำรุง จันทวานิช)

อธิบดีกรมวิชาการ

17 สิงหาคม 2543

“เป๊าะ ! เป๊าะ ! เป๊าะ !” เสียงเคาะก้ามของกุ้งติดชั้นที่มีก้ามใหญ่ข้างหนึ่งดังไปทั่วป่า

แดดอ่อนๆ ยามเช้าทอดตัวยาวมายังป่าชายเลน
อันอุดมไปด้วย ต้นแสม โกงกาง ตะบูน
และชะคราม สัตว์นานาชนิดทั้งสัตว์บก
สัตว์น้ำ นก และแมลง
บินร่อนอย่างเร่ร่อน

ปูกำมดาบลากลี ลัม แดง เขียว ฟ้า ฟ้าปนแดง แดงปนเขียว ส้มปนฟ้า ชูกำมโบก
ล่ายไปมาขณะที่กำลังหาอาหารอยู่หน้าบ้าน หรือรูของมัน แต่ละตัวต่างเพลิดเพลินกับการใช้
กำมทั้งสองข้างพวยอาหารในเลนเข้าปากอย่างเอร็ดอร่อย กำมที่ชูขึ้นเพิ่มสีสันให้ป่าชายเลน
ดูมีเสน่ห์ยิ่งขึ้น

กินเปี้ยวเจ้านกกระเด็นน้อยเกาะกึ่ง
โคงกางมองไปรอบๆ อย่างสบายใจ
พลันเจ้านกน้อยก็ต้องตกใจ เมื่อเห็นปู
แสมตัวดำที่กำลังเดินจุ่มง่ามอย่าง
สบายอารมณ์บนขอนไม้ผุๆ ถูกลิง
แสมจับกินเป็นอาหารเข้าเสียแล้ว
ช่างน่าสงสารจริง ๆ

“สวัสดียามเช้าครึ้มลงแสม กิน
อาหาร เรียบร้อยแล้วครับ” กินเปี้ยว
หักท่ายลึงแสม
“เจ้าสละ กินอะไรหรือยังเช้านี้”
ลึงแสมถามกลับ

“กำลังมองๆ อยู่ครับลุง ได้เหยื่อสักตัวสองตัวก็ยังดี” กินเปี้ยวตอบลิงแสม แต่ตาจ้องอยู่ที่ลูกปลาตัวเล็กๆ ที่ว่ายกันเป็นฝูงๆ

“ฉับ !” กินเปี้ยวบินตกลงไปในน้ำ ไข่จะงอยปากอันแหลมคมในการล่าลูกปลา การโจมตีเพื่อการล่าเหยื่อของกินเปี้ยวไม่เคยพลาด !

ลิงแสมนึกขึ้นชมความฉับไวของกินเปี้ยว เมื่อกินเปี้ยวได้เหยื่อแล้ว ลิงแสมจึงชวนคุย

“กินเปี้ยว เมื่อสองสามวันก่อนหายไปไหน ไม่เห็นหน้าเจ้าเลย”

กินเปี้ยวหัวเราะเมื่อนึกถึงสิ่งได้เห็นมา จึงตอบลิงแสมว่า

“ผมบินไปทางทิศใต้ เลาะชายหาดไปเรื่อย ๆ จากหาดที่เป็นโคลนจนพบหาดที่เป็นทรายขาวสะอาด เห็นมีป้ายใหญ่ว่า “หาดชะอำ” นึกดีใจว่าจะหาอาหารได้ง่ายขึ้นเพราะไม่มีต้นโกงกางและต้นแสมมาบัง ผิดคาดครับลุง ผมหาอาหารไม่ได้เลย เพราะมีคนเล่นน้ำทะเลเต็มไปหมด”

“โอ้โฮ ! บินไปถึงชะอำ เก่งจริง ๆ ถ้าอย่างนั้นเจ้าก็เห็นป้ายชายหาดนะซิ” ลิงแสมพูด

“ป่าชายหาดเป็นอย่างไรครับลุง” กินเปียถามด้วยความสนใจ

“เจ้าก็บินมานานมาแล้ว แต่คงไม่ได้สังเกต ป่าชายหาดเป็นป่าธรรมชาติที่อยู่บริเวณชายหาดที่เป็นทราย จะได้รับโอเค็มของน้ำทะเลที่พัดเข้าสู่ฝั่ง มันจะช่วยกันลม และช่วยไม่ให้ทรายในบริเวณชายหาดถูกน้ำและลมพัดพา ต้นไม้ในป่าชายหาดต้องทนแล้ง ทนลม และทนเค็ม มักจะเป็นพืชขนาดเล็กถึงปานกลางอยู่เป็นกลุ่ม และมีรากแผ่กระจายที่ยึดเกาะกับพื้นดินพื้นทรายจึงจะอยู่ได้ ลิงแสมยังพูดไม่จบ กินเปียก็ถามด้วยความอยากรู้ว่า

“เช่นต้นอะไรครับ”

“ก็พวกผักบุ้งทะเล สลัดได เสม็ด นามพังกอ รักทะเล ฉัตรพระอินทร์ เตยทะเล มะขามเทศ และสนทะเล ว่างๆ ลองบินไปเที่ยวชะอำไหมซี” ลุงแสมอธิบาย

“วันนั้นผมบินผ่านพระราชวัง ชื่อว่า.....” กินเปียเริ่มเล่า

“โครม !” เสียงเจ้าปลากริมจิ้ง (ภาษาถิ่นเรียกชื่อปลาตีนตัวใหญ่) ตัวใหญ่สองตัว ก่อสงครามแย่งดินแดนกัน ปูก้ามดาบซัดกโจ้วลงรู หายไปสักพักก็เริ่มออกมาใหม่ ลิงแสมส่ายหัวไปมา พร้อมกับบ่นว่า “ทะเลาะกันได้ทุกวันน่าเบื่อจริงๆ”

“เล่าต่อซิพวกเราอยากรู้ว่าพระราชวังเป็นอย่างไร” ปูก้ามดาบตะโกนบอกกินเปีย หอยชักาก หอยจุบแจง ซึ่งหนีน้ำขึ้นไปเกาะอยู่บนราก โกงกางก็ช่วยกันส่งเสียงสนับสนุนปูก้ามดาบ

กินเปี้ยวเล่าด้วยความภาคภูมิใจว่า

“พระราชวังชื่อ นิเวศน์มฤคทายวัน ตั้งอยู่ที่ริมทะเล ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอยะอำ สวยงามมาก สร้างในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 หลังจากที่พระองค์สวรรคตก็ถูกทิ้งร้างมานาน ปัจจุบันได้ซ่อมแซมหรือบูรณะใหม่ดีแล้ว”

“เล่าต่ออีกสิกินเปี้ยว พวกเราไม่มีโอกาสเห็นอะไรมาๆ เหมือนกินเปี้ยวทรอก” หอยจับแฉ่งร้องบอก

“ก็ได้ ขากลับก็แวะหาที่นอนที่ภูเขา ภูเขาสูงนี้แปลกรูปร่างเหมือนผู้หญิงนอนราบกับพื้นดิน หอดตัวยาวจากฝั่งทะเลด้านตะวันตก ชาวบ้านเรียกว่า เขานางพันธุรัตน์” ที่ภูเขานี้มีอุโมงค์หินใหญ่ เรียกว่า “ถ้ำ” ผมบินเข้าไปในถ้ำ ยิ่งลึกเข้าไปก็ยิ่งมืด มีตัวอะไรก็ไม่รู้รูปร่างแปลกๆ มีปีกเหมือนกินเปี้ยวนี้แหละ แต่มีหู นอนห้อยหัวอยู่”

“ฮ่า ! ฮ่า ! ฮ่า !” ลิงแสมหัวเราะขึ้นมาดังๆ แล้วถามสัตว์ตัวอื่นๆ ว่า

“อะไรเอ่ย นกมีหู หนูมีปีก”

“ค้างคาว” ปลาตีนรีบตอบ

“ถูกต้อง” เก้งมาก ลิงแสมชมเชย

“ค้างคาวอยู่กันเป็นจำนวนมาก เกาะเต็มถ้ำไปหมด ไกลคำก็จะบินออกไปเป็นสายๆ แต่ละสายจะมีจำฝูงบินนำ ผมยืนดูอยู่ที่ปากถ้ำ ใช้เวลานานมากกว่าค้างคาวจะบินออกจนหมดถ้ำ” กินเปี้ยวเล่าอย่างตื่นเต้น

“ค้างคาวมีอยู่ 2 ชนิด ชนิดหนึ่งกินผลไม้ อีกชนิดหนึ่งกินแมลง” ลุงแสมอธิบาย

“ตอนรุ่งเช้าเมื่อดังคาวกลับมาแล้ว ผมก็แวะหาอาหารเช้าที่ป่าชายเลนแถวๆ แหลม
ผักเบี้ย ไม่อย่างนั้นไม่มีแรงบินกลับมาบ้านแน่เลยครับลุงแซม”

“ผมบินผ่านนาเกลือด้วยครับลุงแซม”

ลุงแซมพยักหน้า แล้วช่วยกินเปียวเล่าบ้างว่า

“เกลือแถบบ้านเรา อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เป็นเกลือทะเล หรือเกลือ
สมุทร มีสารไอโอดีนป้องกันโรคคอพอก วิธีทำก็นำน้ำทะเลมาขังไว้ในนาจนเกลือตกผลึก
แล้วจึงคราดไว้เป็นกองๆ อย่างที่กินเปียวเล่านั่นแหละ”

สายแล้ว น้ำเริ่มลง มองเห็นหาดเลนทอดยาวห่างจากชายป่าประมาณ 2 กิโลเมตร
“กินเปี้ยวขอตัวไปตกหอยฟื๋อหอยแครงก่อนนะครับ”

“ขอบใจมากนะกินเปี้ยว วันหลังเล่าใหม่ละ” ผู้ฟังทั้งหอย และปลาตีน พุดขึ้น
พร้อม ๆ กัน

“ฟื๋อหอยแครงอยู่หรือเปล่าครับ” กินเปี้ยวบินวนไปมาพร้อมกับร้องเรียก

“สวัสดีจ้ะกินเปี้ยว” หอยแครงโผล่ตัวขึ้นมาจากใต้โคลน ร้องขานรับพร้อม ๆ กัน
เสียงก้องหาดโคลน

“ฟื๋ ๆ สบายดีหรือเปล่าครับ” กินเปี้ยวถามทุกซ่ซุซ

“สบายดีจ้ะ” หอยแครงร้องตอบอย่างดีใจที่กินเปี้ยวมาเยี่ยม

กินเปี้ยวมีความสุขจริงๆ ที่เห็นหอยแครงอยู่กันเต็มหาดเลน ดินแดนแถบนี้เป็นดิน
แดนแห่งหอยแครงเกิดตามธรรมชาติที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย เริ่มตั้งแต่ปากน้ำคลองบาง
ตะบูน เรื่อยมาถึงปากน้ำเพชรบุรี บางขุนไทร ปากทะเล แหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม
จังหวัดเพชรบุรี ชายหาดเป็นโคลนลาดตัวยาวจากชายฝั่ง 2-3 กิโลเมตร มีป่าชายเลนที่
สมบูรณ์และอุดมสมบูรณ์ด้วยอาหาร

บ่ายวันหนึ่ง กินเปี้ยวก็ต้องตกใจและเสียใจเป็นอย่างยิ่ง

“ฮือ ! ฮือ ! ฮือ ! ช่วยพวกเราด้วย” เสียงร่ำไห้ของหอยแครงระงมไปทั่วหาดโคลน
กินเปี้ยวรีบบินไปตามเสียงร้อง กินเปี้ยวเห็นหอยแครงนับหมื่นๆ ตัว ตายกันเกลื่อนหาด
กินเปี้ยวถามอย่างร้อนรน “ทำไมถึงเป็นอย่างนี้”

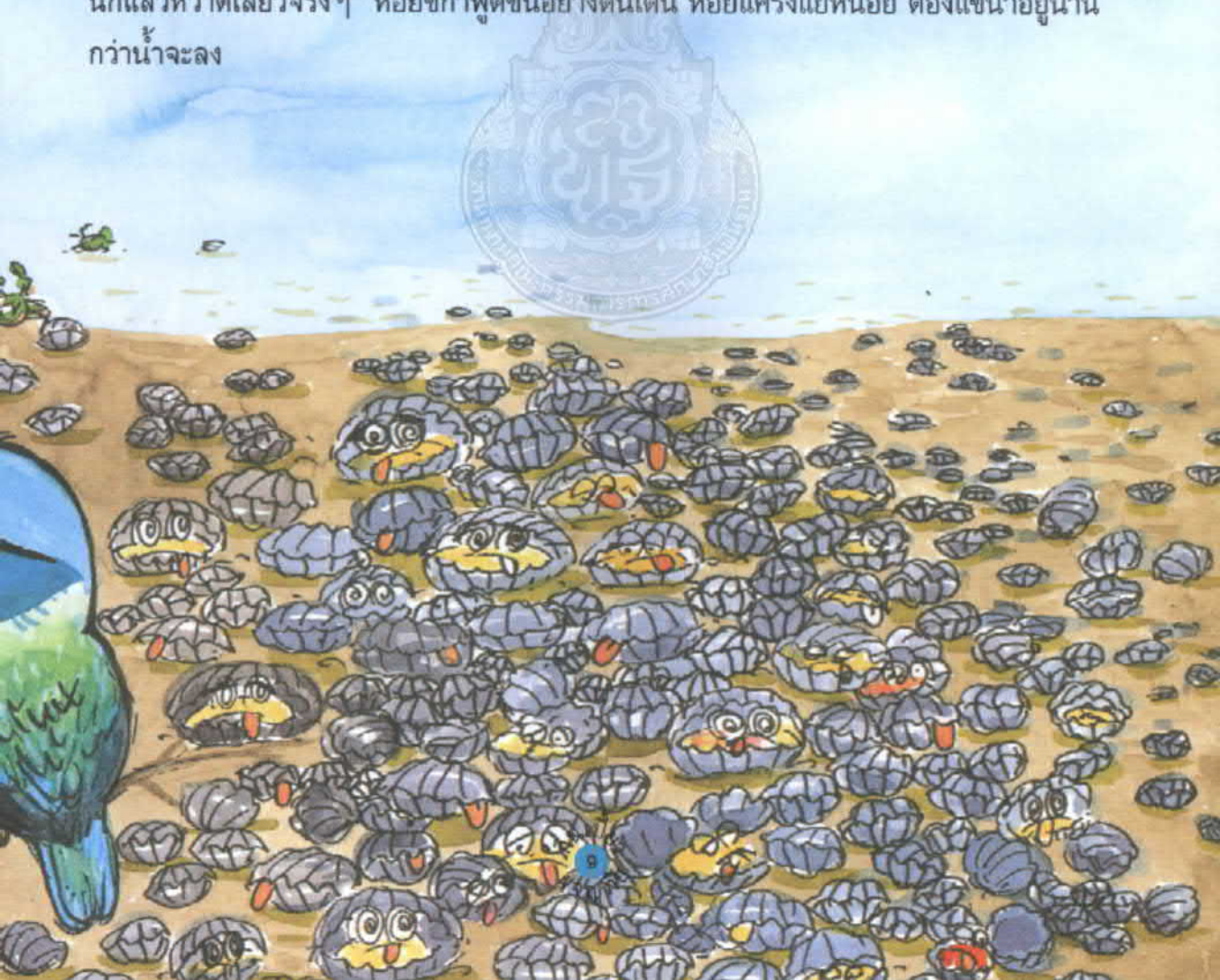
หอยแครงตัวหนึ่งเล่าด้วยเสียงสะอึกสะอื้นว่า

“เมื่อคืนนี้มีน้ำเสียไหลมาจากปากแม่น้ำ ในขณะที่น้ำขึ้นอยู่ พวกเราแช่อยู่ในน้ำ
หลายชั่วโมง ออกซิเจนในน้ำก็น้อยมาก เราไม่มีอากาศหายใจ พวกที่อ่อนแอก็เลยขาดใจ
ตาย ฮือๆๆๆ กินเปี้ยวช่วยพวกเราด้วยนะ”

กินเปี้ยวฟังข่าวร้ายจากหอยแครงแล้วก็รีบบินกลับไปปรึกษาสิงแสมและเพื่อนๆ ใน
ป่าชายเลนด้วยกัน

ปู่กำมดบ กุ้งติดขัน ปลาตีน พุดเป็นเสียงเดียวกันว่า

“คืนที่พวกเราและหอยจู้บแจ่งรีบหนีน้ำขึ้นไปหลบภัยอยู่กับปู่แสมบนรากโกงกาง
นี่แล้วหาวตเสียจริง ๆ” หอยขี้กาพูดขึ้นอย่างตื้นตัน หอยแครงแม่หน้อย ต้องแช่น้ำอยู่นาน
กว่าน้ำจะลง

ลิงแสมนั่งฟังอย่างไม่สบายใจ จึงพูดขึ้นว่า

“เหตุการณ์อย่างนี้ไม่น่าเกิดขึ้นเลย นานมากทีเดียว ลุงเคยเห็นน้ำเป็นสีดำไหลมาจากปากน้ำทางทิศเหนือขึ้นไป พวกปลาลอยตายกันเต็มไปหมด และหอยแครงแถบนั้นก็ตายกันเกือบหมด รวมทั้งต้นโกงกาง ป่าแสม ยืนต้นตายกันหมด ลุงกับเพื่อนลิงด้วยกันจึงพากันอพยพมาอยู่ที่นี่ ปากน้ำคลองบางตะบูน และปากแม่น้ำเพชรนี้แหละ”

เมื่อลิงแสมหยุดพูดแล้ว กินเปี้ยวจึงเอ่ยขึ้นอย่างร้อนรนว่า

“แล้วเราจะทำกันอย่างไรดีล่ะลุงแสม”

“เจ้าต้องไปหาแหล่งที่ปล่อยน้ำเสียก่อน แล้วจึงหาคนช่วย ให้คนทั้งหลายรู้ว่าแหล่งอาหารที่ใหญ่ที่สุดของคนกำลังเดือดร้อน” ลิงแสมแนะนำ

“อ้อ ! ผมนึกออกแล้ว จะต้องไปหาญาติๆ ของผมที่อยู่ตอนบนของแม่น้ำ คิดว่าน้ากระเด็น ออกมาคงช่วยได้” กินเปี้ยวพูดอย่างมั่นใจ

“เพื่อบ้านของพวกเรา เจ้าจงทำงานให้สำเร็จนะกินเปี้ยว โชคดีนะ” ลิงแสมพูด

กินเปี้ยวออกเดินทางในตอนเย็นวันนั้น บินและแม่น้าขึ้นมาเรื่อย ๆ แล้วแวะพักที่บ้านหลังหนึ่ง เหลือบเห็นกองดินใหญ่รูปร่างเหมือนกองฟาง มีประตูทางเข้าเหมือนอุโมงค์ กินเปี้ยวจึงบินเข้าไปด้านใน เห็นกองไม้โก่งกางวางตั้งเป็นระเบียบด้านในโพรงดิน ทำให้นึกถึงรังของตัวเอง จึงมุดเข้าไปในโพรงดิน แต่แล้วก็ต้องตกใจสุดขีดที่ได้ยินเสียงคนเดินเข้ามา

กินเปี้ยวแกลังทำอนนังไม่ไหวตึง ทันใดกินเปี้ยวก็ตกอยู่ในอุ้งมือของชายชราร่างใหญ่

“ทำไมมานอนอยู่ในเตาเผาถ่านนี้ได้นะ เจ้ากระเด็นน้อยตัวดี” ชายชราถาม

กินเปี้ยวค่อย ๆ ล้มดา แล้วพูดว่า

“สวัสดิ์ครับคุณลุง ผมกำลังจะบินขึ้นไปตอนบนของแม่น้า”

“นกออย่างเจ้าอยู่แถว ๆ ป่าชายเลนไม่ใช่หรือ จะขึ้นไปทำไม” ชายชราถามด้วยความสงสัย

กินเปี้ยวจึงเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นทั้งหมดให้ชายชราฟัง ชายชราจึงรับอาสาจะช่วยกินเปี้ยว “เจ้าคงต้องเดินทางต่อ พักผ่อนเสียเถิดกินเปี้ยว” ชายชราพูดอย่างอบอุ่น

เอ็ก อี เอ็ก เอ็ก.....เสียงไก่หน้าบ้านชายชราโง่งมค่อน ดาวประจำเมืองยังไม่ลับไป
จากท้องฟ้า

“ผมต้องรีบเดินทางต่อครับ ขอขอบคุณมากนะครับที่กรุณาผม” กิณเปื้อนกล่าว

“เดินทางโดยปลอดภัยนะกิณเปื้อน” ชายชราใจดีให้พร

บิน.....บิน.....บินไปเรื่อย ๆ ฟ้ายังมีดวงอยู่ ช้างหน้ามีดวงดาวเล็กๆ ล่องแสงไปทั่วคิ่งน้ำ
อะไรกันนี้ทำไมดวงดาวถึงอยู่ต่ำอย่างนี้ ช้างสวยงามจริงๆ อ้อ! เจ้าหิ้งห้อยนั่นเอง

“สวัสดีครับ คุณหิ้งห้อย” กิณเปื้อนทักทายแมลงตัวเล็กๆ ที่มีแสงสว่างที่กันส่องแสง
ระยิบระยับไปทั่วต้นลำพูสองข้างฝั่งแม่น้ำ

“เจ้าจะไปไหน” หิ่งห้อยถาม

กินเปี้ยวบอกว่ากำลังเดินทางไปตอนบนของแม่น้ำ พร้อมทั้งเล่าเรื่องทั้งหมดให้พวก
หิ่งห้อยฟัง

“ทำไมจึงมาอยู่รวมกันที่ต้นลำพูล่ะครับ” กินเปี้ยวถาม

หิ่งห้อยตัวหนึ่งตอบว่า “อ้อ ! ก็เพราะลำพูเป็นไม้ที่มีดอกบานในเวลากลางคืน ใบก็
เรียบไร้ขน ทำให้พวกเราไม่ระคายเท้าเวลาเกาะ แถมยังมีน้ำหวานจากเกสรของดอก และ
สะดวกในการเปิดไฟหาคู่ของพวกเรา ตอนนี้น้ก็ยังไม่สว่างเลย พวกเราจะช่วยนำทางให้”

จากนั้นหิ่งห้อยนับร้อยตัวก็บินนำทางให้กินเปี้ยว ไฟเริ่มสว่าง แสงสว่างของดวง
อาทิตย์เริ่มสว่างขึ้น

“เจ้าคงเห็นทางชัดเจนแล้ว ขอให้โชคดี แถวนี่เป็นป่าจาก หยุดพักหาอาหารก่อน
ก็ได้” หิ่งห้อยแนะนำ

กินเปี้ยวบินไปเกาะที่ต้นจากริมน้ำ มองดูปลาเล็กๆ ในน้ำ จึงไม่ทันสังเกตว่า ได้ใบจากข้างตลิ่ง มีตาคู่หนึ่งก็กำลังจ้องปลาตัวเล็กๆ เช่นกัน

“ไปีก.....โอ้ย.....อูย.....” กินเปี้ยวและเจ้าของตาคู่นั้นต่างก็เข้าโจมตีลูกปลาน้อยๆ พร้อมกัน หัวชนกันอย่างจัง เท่จ๋อจึงรอดตัวว่ายน้ำหนีไป

“เจ้าเป็นใคร ! มาจากไหน ! ทำไมมาแย่งอาหารของเรา” หางแดงตะโกนเสียงลั่นด้วยความโกรธ

กินเปี้ยวก็ไม่ยอมลดละ เมื่อตะโกนไล่กันจนเหนื่อยและหิวจึงหยุด

“เจ้าชื่ออะไรนะ” กินเปี้ยวถามอย่างไม่ตรี

“ฉันชื่อหางแดง หากินอยู่บริเวณนี้มานานแล้ว เจ้าล่ะชื่ออะไร”

“ฉันชื่อกินเปี้ยว ขอโทษนะที่มาหากินแถวนี้” กินเปี้ยวตอบ

กินเปี้ยวเล่าเรื่องที่จำเป็นต้องบินผ่านมาที่นี่ให้หางแดงฟัง ขณะพูดไปก็มองหางแดงอย่างพิจารณา บนลำตัวมีลวดลายสีเหลืองเป็นปล้องๆ เหมือนเข็มขัดคาด

หางแดงฟังแล้วรู้สึกเห็นใจกินเปี้ยว พร้อมกับบอกว่าตนเองก็เจอปัญหาเหมือนกัน อาหารน้อยลงเพราะน้ำเสีย หางแดงจึงขออาสาไปกับกินเปี้ยวด้วย กินเปี้ยวยินดีที่มีเพื่อนร่วมทาง

ทั้งสองออกเดินทางไปด้วยกัน กินเปี้ยวบินไปคุ้ยไป หางแดงว่ายน้ำไหลหัวขึ้น ลำตัว
เหนือน้ำเล็กน้อย บางครั้งก็ดำน้ำหาอาหาร

ในที่สุดสัตว์ทั้งสองก็มาถึงวัดเขาตะเครา ทั้งสองหยุดพัก หางแดงคุ้ยว่ารู้จักวัดนี้ดี
เป็นวัดที่มีพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ คือ หลวงพ่อวัดเขาตะเครา ชาวประมงบ้านแหลมได้ไปพบ
แล้วอัญเชิญมาประดิษฐานที่วัดนี้

ที่หาน้ำหน้าวัด ทิดมิกับทิดมากำลังสูบน้ำใส่ท้องเรือ กินเปี้ยวจึงบินไปเกาะหัวเรือ
ทั้งสองคน จึงทักว่า “เฮ้ ! เจ้ากินเปี้ยวมาทำอะไรแถวนี้”

กินเปี้ยวเล่าเรื่องที่อาหารในลุ่มน้ำนี้กำลังจะหมดไป เพราะน้ำเริ่มเสีย ทิดมิก็บอกว่า
“ที่ปากน้ำ น้ำจะกร่อยดื่มไม่ได้ น้ำเสียก็มี จึงต้องมาใช้น้ำหน้าวัดนี้”

กินเปี้ยวกับหางแดงฟังจบก็จากไป ไม่นานจึงมาถึงบ้านคนริมน้ำ มีสวนมะพร้าวเต็มไปด้วยหมุด จู๋ๆ หางแดงก็เอ่ยขึ้นว่า

“ฉันอยากหยุดอยู่แถวนี้ เพราะคนไม่ชอบหน้าฉัน เห็นว่าชื่อฉันเป็นอัปมงคล ที่จริงคนก็เป็นผู้ตั้งชื่อให้ฉันเองว่า “เหี้ย” ฉันไปใกล้บ้านคนไม่ได้ เพราะจะถูกคนรุมตี พวกฉันหากินใกล้น้ำ ไม่เป็นภัยกับคนเลย ส่วนพี่น้องที่อยู่ในป่าคนก็ตั้งชื่อว่า ตะกวด เอ ! ถ้าน้ำเสีย พวกเราต้องเดือดร้อนมากเหมือนกันสินะ”

กินเปี้ยวฟังแล้วเศร้าใจ ตอบกลับไปว่า “ไม่เป็นไร หางแดงไปรอเราอยู่บริเวณที่พบกันครั้งแรกนะ แล้วเราจะนำข่าวดีไปบอก เราจะต้องหาคนมาช่วยและหาต้นเห็ดน้ำเสียให้ได้”

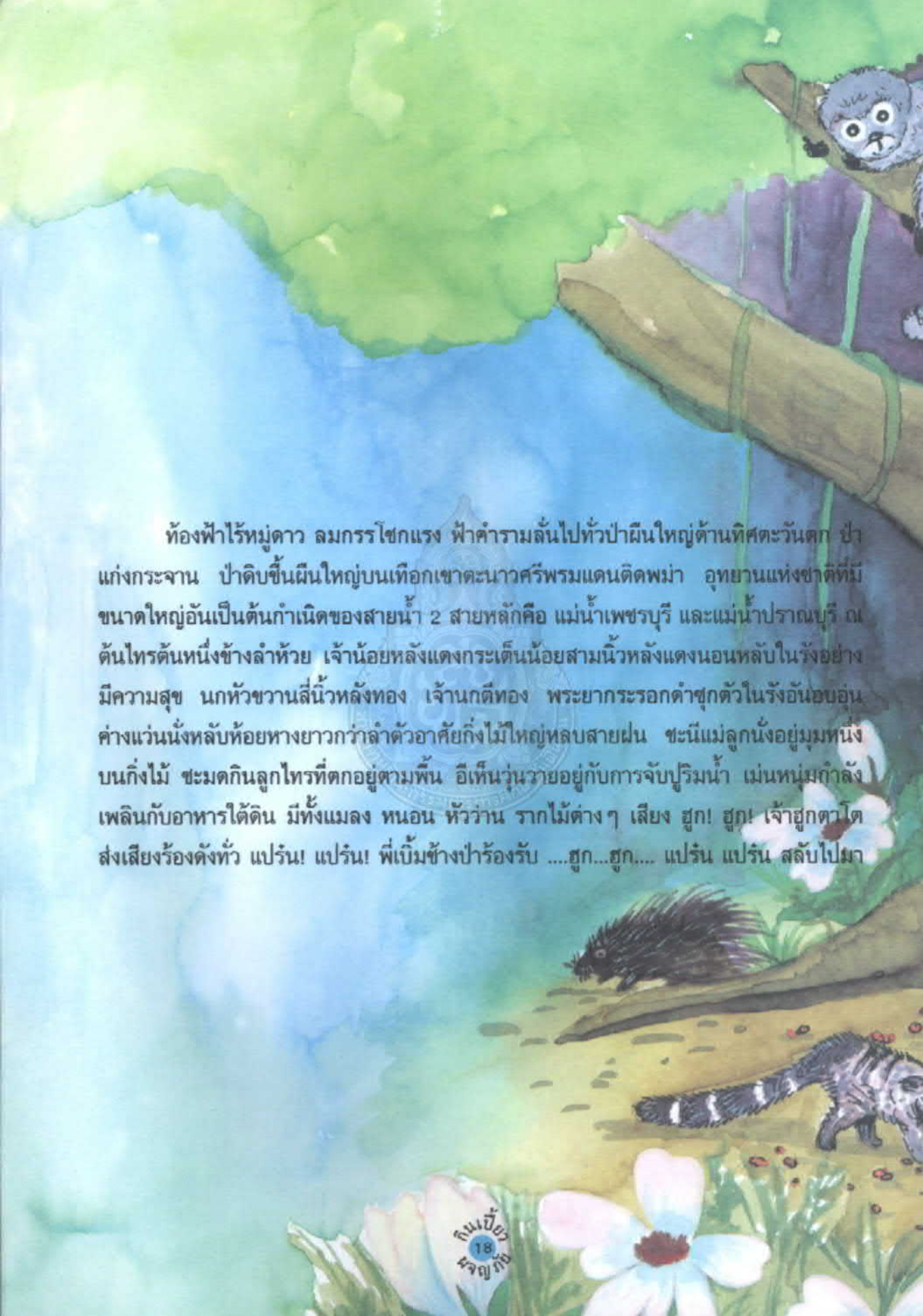

กินเปี้ยวบอกลาทางแดงแล้วบินต่อ ผ่านบ้านคนเห็นควันไฟ ได้กลิ่นหอมของการ
เคี้ยวน้ำตาลมะพร้าว กินเปี้ยวมองเห็นเส้นทางแม่น้ำเพชรบุรี เห็นฟากทะเล ตำบลบ้านแหลม
มีชุมชนคนไทยเชื้อสายมอญ วัดสมัยอยุธยา มัสยิด โรงเจ ทนไถก็มีเสียงดังขึ้น

“ปึก.....” เป็นเสียงของวัดถูกระแทกอย่างแรงเข้าที่ปีกขวาของกินเปี้ยว ทำให้หมด
แรง มีเพียงเสียงเรียกเตือนในใจว่า “ฉันจะตายไม่ได้ เรายังทำหน้าที่ไม่เสร็จ แล้วที่รับปาก
กับลุงแสม ทางแดง หิงห้อยว่าจะหาคนมาแก้หนี้เสียให้ได้ จะทำอย่างไรดี เข้มแข็งเข้าไว้”
แรงเหวี่ยงสุดท้ายของมัน กินเปี้ยวพุ่งตัวไปข้างหน้า และแล้ว ทุกอย่างก็มีดสนิท กินเปี้ยว
ไม่อาจรับรู้ แต่หล่น...ดูลงพื้น

ท้องฟ้าไร้หมุ่ดาว ลมกรรโชกแรง ฟ้าคำรามลั่นไปทั่วป่าผืนใหญ่ด้านทิศตะวันตก ป่า
แก่งกระจาน ป่าดิบชื้นผืนใหญ่บนเทือกเขาตะนาวศรีพรมแดนติดพม่า อุทยานแห่งชาติที่มี
ขนาดใหญ่อันเป็นต้นกำเนิดของสายน้ำ 2 สายหลักคือ แม่น้ำเพชรบุรี และแม่น้ำปราณบุรี ณ
ต้นไทรต้นหนึ่งข้างลำห้วย เจ้าน้อยหลังแดงกระเด็นน้อยสามนิ้วหลังแดงนอนหลับในรังอย่าง
มีความสุข นกหัวขวานสีน้ำตาลหลังทอง เจ้านกดีทอง พระยากระรอกดำซุกตัวในรังอันอบอุ่น
คางแฉะนั่งหลับห้อยหางยาวกว่าลำตัวอาศัยกิ่งไม้ใหญ่หลบสายฝน ชะนีแม่ลูกนั่งอยู่มุมหนึ่ง
บนกิ่งไม้ ชะมดกินลูกไทรที่ตกอยู่ตามพื้น อีเห็นวุ่นวายอยู่กับการจับปูริมน้ำ แม่นมกกำลัง
เพลินกับอาหารไต่ดิน มีทั้งแมลง หนอน หัววาน รากไม้ต่างๆ เสียง ฮุก! ฮุก! เจ้าฮุกตาโต
ส่งเสียงร้องดังทั่ว แปร้น! แปร้น! พี่เบิ้มข้างป่าร้องรับฮุก...ฮุก.... แปร้น แปร้น สลับไปมา

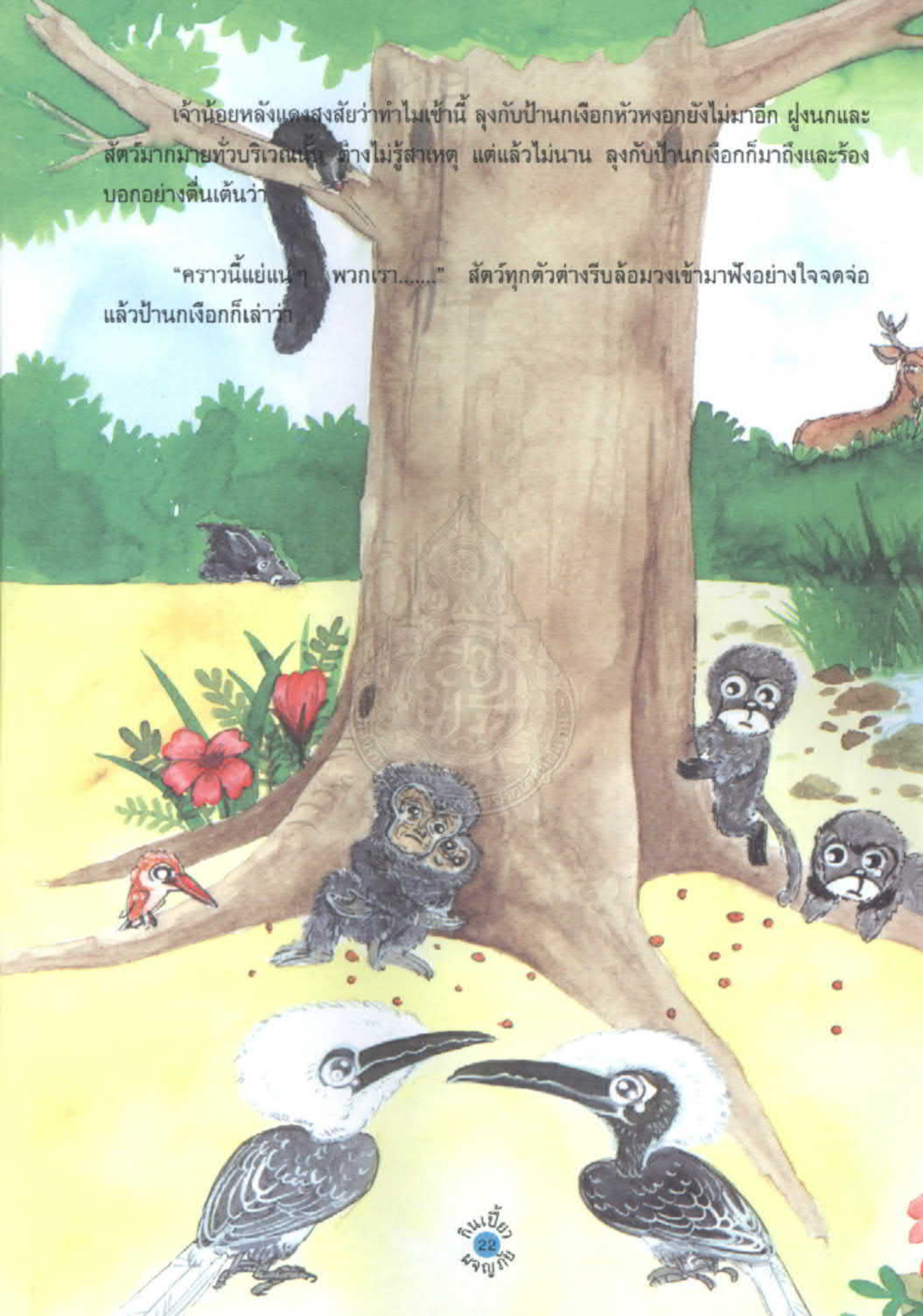

เช้าวันใหม่ เจ้าน้อยหลังแดงนกกระเด็นสามนิ้วหลังแดงออกบินวนเวียนไปมาท่ามกลางเสียงร้องของนกแก๊กนกเงือกขนาดเล็กที่ดัง “แก๊ก ! แก๊ก !” และเสียงบินของมัน พิบ ! พิบ ! พิบ ! ประสมประสานเสียงกัน ดันไทรใหญ่ที่เป็นบ้านของเจ้าน้อยหลังแดงเป็นแหล่งอาหารให้นกต่างๆ รวมทั้งกระรอก ชะนี ก็มากินลูกไทร ส่วนเจ้าน้อยหลังแดง อร่อยกับปลาที่ล่าอาหารหน้าบ้านหรือไม้กิ้งกิดักแต่น ไกลๆ กันนั้น ค้างแว่นนอนรับแสงแดด เพราะเมื่อคืนฝนตกหนัก บางตัวก็เด็ดยอดไม้อ่อนกิน เสียงเคาะไม้ โป๊ก! โป๊ก! ของนกหัวขวาน สีนี้นวลทอง กวาง เก้ง กินลูกไทรที่หั่นอยู่ตามพื้น หมูป่าขุดดินตามรากไม้หาแมลงกิน นกแล้วแล้วสีน้ำเงินกระโดดไปมาในดงไม้ซ่างๆ ล่าอาหาร

เจ้าน้อยหลังแดงสงสัยว่าทำไมเข้านี้ ลุงกับป้านกเงือกหัวหงอกยังไม่มาอีก ฝูงนกและ
สัตว์มากมายทั่วบริเวณนี้ มันไม่รู้สาเหตุ แต่แล้วไม่นาน ลุงกับป้านกเงือกก็มาถึงและร้อง
บอกอย่างตื่นเต้นว่า

“คราวนี้แน่แน่ๆ พวกเรา.....” สัตว์ทุกตัวต่างรีบล้อมวงเข้ามาฟังอย่างใจจดจ่อ
แล้วป้านกเงือกก็เล่าว่า

“...เข้าไปเยี่ยมพี่น้อง ญาติของข้าที่เขางงันยาวดวง ยอดเขาที่สูงที่สุดในเพชรบุรี มีป่าที่เป็นต้นกำเนิดแม่น้ำเพชรบุรี ต้นไม้ใหญ่ถูกตัดโค่นลง พี่น้องของเราถูกฆ่าอย่างอนาถ ตัวที่หนีไม่ทันถูกตัดหัวเอาไปขาย แม่ชะนีถูกยิง เพื่อเอาลูกอ่อนไป.....ข้าเศร้าใจเหลือเกิน.....” สัตว์ทุกตัวที่ได้ฟัง ต่างตกใจและเจ็บช้ำไปหมด

เจ้าน้อยหลังแดง มันบินลัดเลาะผ่านต้นผึ้ง ต้นกระโดนพระราม ที่มีกลีบบานออกเหมือนดอกไม้ 7-9 กลีบ สีแดงสดลายจุดขาว เจ้าน้อยหลังแดงมุ่งมันบินเข้าเมือง “ต้องหาคคนมาช่วย แล้วจะบอกคนว่าป่าต้นน้ำกำลังเดือดร้อน” คำพูดของลุงและป้านกเงือกและเพื่อนๆ ที่ฝากความหวังไว้ดังก้องอยู่ในหัวใจ นานกกระเด็นอกขาวอยู่ในเมืองคงช่วยได้ เจ้าน้อยหลังแดงคิด คำนี เจ้าน้อยหลังแดงนอนหลับสนิท..... ที่โพรงไม้ข้างแม่น้ำ

รุ่งขึ้นกลุ่มผีเสื้อหลากสี บินว่อนจับกลุ่มกันเป็นวงกลม มีทั้งทางติ่งปารีส สะพายฟ้า
ทางมังกรเขียว ช่างร่อนและแถบขาว ผีเสื้อทางติ่ง สะพานเขียว เป็นสัตว์หายาก มีกฎหมาย
คุ้มครอง ได้บินเข้ามาพักหายเจ้าน้อยหลังแดง

เจ้าน้อยหลังแดงถามผีเสื้อว่า “ทำไมชอบบินรวมกลุ่มกัน”

ผีเสื้อน้อยก็ตอบว่า “เพราะเป็นช่วงผสมพันธุ์ ตัวเมียจะปล่อยสารฟีโรโมนออกมา
จากอวัยวะปลายสุดของท้อง เป็นสารล่อให้ตัวผู้หลงใหลจึงบินตามไปเป็นฝูงและที่บินขึ้นๆ
ลงๆ เป็นฝูงก็เพราะแรงลม”

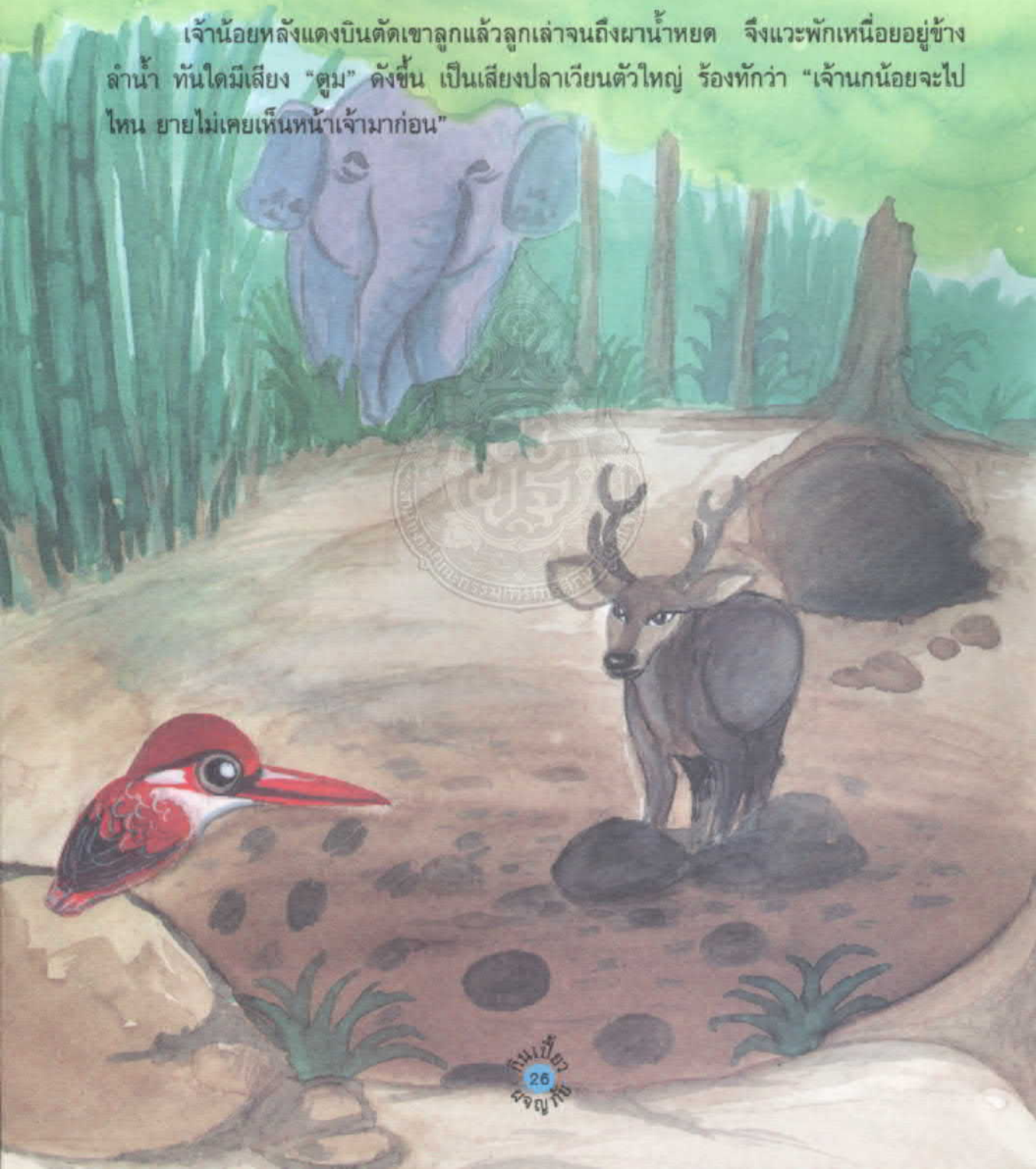
ขณะที่ทั้งสองกำลังคุยกัน พี่สุทัศน์ หัวหน้าหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ กจ. 4 (บ้านกว้าง) หรือ เขต กม. 15 บ้านกว้างแคมป์เดินมา กลุ่มผีเสื้อจึงแตกฮือบินออกไปจากริมแม่น้ำ

เจ้าน้อยหลังแดงบินไปหาพี่สุทัศน์และทักทาย “สวัสดี” และถามทางไปสู่แม่น้ำเพชร แล้วเล่าเรื่องที่ฟังจากนกเงือกให้ฟัง พี่สุทัศน์รับว่าจะจัดการและเป็นหน้าที่ต้องแก้ไข แล้วจึงชี้ทางไปแม่น้ำเพชรบุรีให้เจ้าน้อยหลังแดงบินไปตามทาง

ระหว่างทาง เจ้าน้อยหลังแดงแวะทักทายเจ้ากวาง กระติงและช้าง ที่โป่งมีแหล่งแร่ธาตุ
อาหารให้สัตว์ป่าได้กิน มีทั้งโป่งดิน โป่งน้ำ สัตว์ป่าที่ไม่ได้กินเนื้อสัตว์เป็นอาหารจะขาดแร่
ธาตุอาหารพวกเกลือแร่ แคลเซียม สารอาหารเพื่อบำรุงกระดูกให้แข็งแรง ก็จะแวะเวียนกัน
มากินโป่งอยู่เสมอเพราะโป่งมีสารอาหารดังกล่าว พวกเขาก็จะมาคอยล่าเหยื่อบริเวณนี้เช่นกัน

เจ้าน้อยหลังแดงบินตัดเขา ลูกแล้วลูกเล่าจนถึงผาน้ำหยาต จึงแวะพักเหนื่อยอยู่ข้าง
ลำน้ำ ทันใดมีเสียง “ตูม” ดังขึ้น เป็นเสียงปลาเวียนตัวใหญ่ ร้องทักว่า “เจ้านกน้อยจะไป
ไหน ยายไม่เคยเห็นหน้าเจ้ามาก่อน”

เจ้าน้อยหลังแดงทักตอบแล้วจึงเล่า
เรื่องต่างๆ ให้ปลาเวียนฟัง ปลาเวียนรับ
ว่าจะช่วยอีกแรง

ปลาเวียนเล่าว่า “แม่น้ำเพชรบุรี มาจากลำห้วยตอธูป เกิดจากยอดเขาพะเนินทุ่ง ที่
หนาวเย็นตลอดปี มีน้ำตกใหญ่สวยงาม ไหลรวมกันมาเป็นแม่น้ำเพชรบุรี ซึ่งยาวถึง 227
กิโลเมตรนะ” ปลาเวียนเล่า พร้อมบอกว่า ตนวายไปทั้งหมดแล้ว “.....แต่เดิมเขื่อนนี้มีจะเข้
มากเดี๋ยวนี้ไม่เหลือแล้ว แม้แต่ปลาเวียนซึ่งเป็นปลาที่มีเฉพาะแม่น้ำเพชรบุรีเท่านั้นก็ลดน้อยลง”

เจ้าน้อยหลังแดงฟังปลาเวียนแล้วก็บินจากไป เจ้าน้อยหลังแดงพบกับสัตว์ต่างๆ ทั้ง
นกกระจาบ นกกระยาง นกแซงแซว หรือนกทางบัวง ต่างฟังเรื่องของเจ้าน้อยหลังแดงแล้ว
อาสาจะช่วยเหลือ

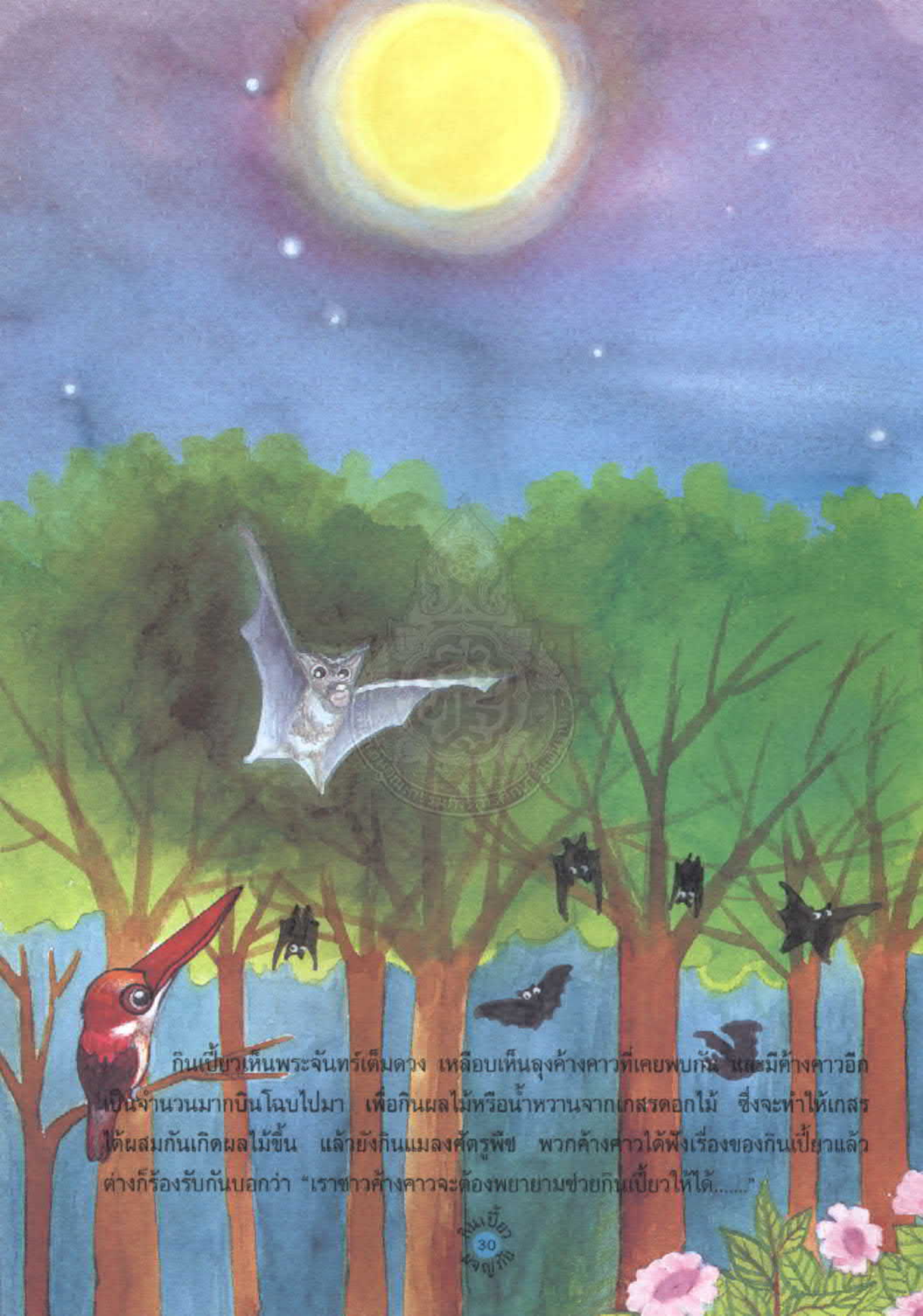
ณ ที่สวนชมพู่ของน้ำหนู เจ้าแกละเด็กชายอายุ 11 ปี หลานชายน้ำหนูเห็นกิน
เปี้ยวกันน้อยที่น่าสงสาร บาดเจ็บอยู่ เจ้าแกละได้อุ้มไปให้น้ำหนูรักษาด้วยขมิ้น โดยใช้
ผ้าขาวทอขมิ้นที่ด่าละเอียดย แล้วนำมาประคบที่ปีกของกินเปี้ยว จนลืมหัดขึ้น กินเปี้ยวตกใจ
เมื่อรู้สึกตัว เจ้าแกละปลอบ น้ำหนูจึงเอาน้ำให้กินเปี้ยวกิน เจ้าแกละวิ่งไปหลังบ้านเอาปลาเล็ก
มาให้กินเปี้ยวกิน จนกินเปี้ยวมีแรงขึ้น แต่บินยังไม่ได้ จึงเกาะไหล่เจ้าแกละเข้าสวนของน้ำ
หนูไปทุกวัน และได้กินผลชมพู่ในสวนที่หวานกรอบอร่อยเป็นของดีของเมืองเพชรบุรี ชมพู่
มีผลโต เวลาแก่จัดผลจะมีสีแดงเรื่อ ๆ ปลูกแบบวิถีธรรมชาติ ไม่มีสารเคมี ไม่ใช้ยาฆ่าแมลง
เพราะเป็นอันตราย ชมพู่พันธุ์ดีและมีปลูกกันมากที่วัดชมพูนุท ริมแม่น้ำเพชรบุรี

กินเปรี้ยวอาการดีขึ้นมากจนбинเองได้
จึงบินไปหาน้ำหนุ่ยในสวน ซึ่งกำลังห่อ
ผลชมพู่กันพวกแมลงมาราวไข หรือเจาะ
ผลเสียหาย และต้องใช้ไม้ไม่มาตัดค้ายัน
ต้นเวลาชมพู่ออกผลมาก ๆ เพราะรากไม่
แข็งแรง เนื่องจากการปลูกลงชมพู่ โดย
มากใช้วิธีตอนกิ่ง

น้ำหนุ่ยได้ฟังเรื่องราวจากกินเปรี้ยวแล้วจึงรับปากว่า “ต้องช่วยกัน พรุ่งนี้ น้ำจะเข้า
เมืองไปบ้านป้ารำพึงกับลุงสมบัติเพื่อส่งน้ำตาลโดนด.....” น้ำหนุ่ยชวนกินเปรี้ยวไปด้วย
แต่กินเปรี้ยวปฏิเสธ เพราะมีงานต้องทำและเริ่มบินได้แล้ว กินเปรี้ยวหวังว่าจะได้พบหน้าอกขาว
และหาสาเหตุของน้ำเสียที่ป่าชายเลน เพื่อที่จะหาคนมาช่วยกันรักษาแหล่งอาหารที่ใหญ่ที่สุด
หรือไม่ กินเปรี้ยวครุ่นคิดอย่างหนัก...

กินเปี้ยวเห็นพระจันทร์เต็มดวง เหลือบเห็นฝูงค้างคาวที่เคยพบกัน และมีค้างคาวอีกเป็นจำนวนมากบินโฉบไปมา เพื่อกินผลไม้หรือน้ำหวานจากเกสรดอกไม้ ซึ่งจะทำให้เกสรได้ผสมกันเกิดผลไม้ขึ้น แล้วยังกินแมลงศัตรูพืช พวกค้างคาวได้ฟังเรื่องของกินเปี้ยวแล้ว ต่างก็ร้องรับกันบอกว่า “เราพวกค้างคาวจะต้องพยายามช่วยกินเปี้ยวให้ได้.....”

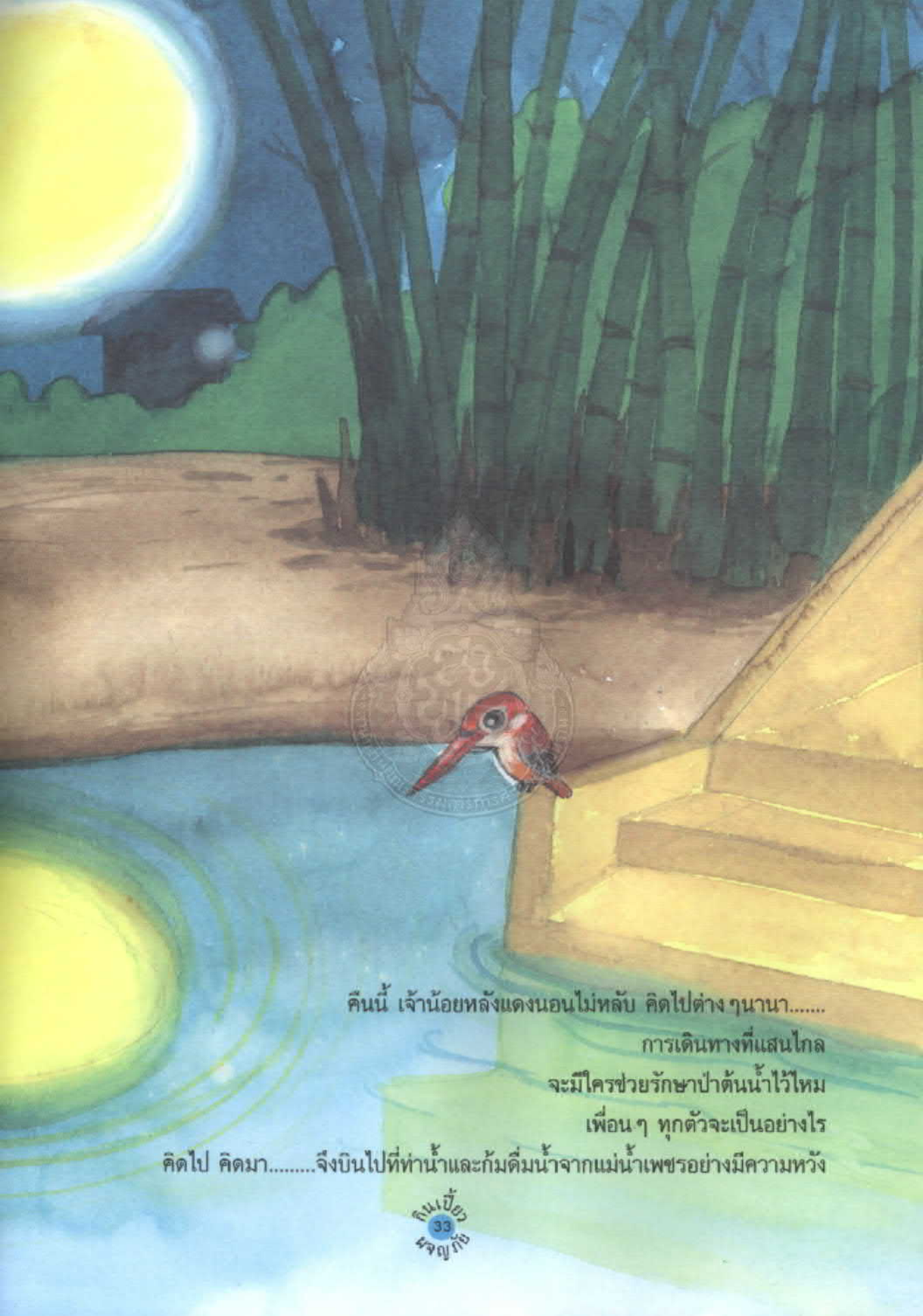

ณ ศาลาทำน้าวัดท่าชัยศิริ เจ้าน้อยหลังแดง นึกถึงเรื่องที่ลุงเล่าให้
ฟังว่า ในสมัยโบราณกองทัพพม่ายกมาตีไทย กองทัพไทยถอยร่นมาถึงวัดนี้
ทหารไทยได้ลงต้อนน้ำแม่น้ำเพชรบุรี แล้วเกิดความฮึดสู้กับพม่าที่บริเวณ
โบสถ์นี้ คราวนั้นทหารไทยได้รับชัยชนะ !

อีกที่หนึ่ง กินเปี้ยวซึ่งอ่อนล้าเต็มที่ ได้แต่ทบทวน คินนี้แม้พระจันทร์จะ
งามอย่างไร แต่กินเปี้ยวก็คงยังไม่หลับ คงได้แค้นอนันต์ถึงสิ่งที่ทำต่อไปในวัน
พรุ่งนี้.....จะมีใครช่วยรักษาแหล่งอาหารที่ใหญ่ที่สุดไว้ เพื่อนๆ จะอยู่กันอย่างไร

คืนนี้ เจ้าน้อยหลังแดงนอนไม่หลับ คิดไปต่าง ๆ นานา.....

การเดินทางที่แสนไกล

จะมีใครช่วยรักษาป่าต้นน้ำไว้ไหม

เพื่อนๆ ทุกตัวจะเป็นอย่างไร

คิดไป คิดมา.....จึงบินไปที่ห่าน้ำและก้มดื่มน้ำจากแม่น้ำเพชรอย่างมีความหวัง

รายชื่อคณะกรรมการผู้จัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง "กินเที่ยวผจญภัย"

นายกมล	สุดประเสริฐ	ที่ปรึกษาโครงการฯ
นายวิสุทธิ์	ใบไม้	ประธานโครงการฯ
นายล้อม	เพ็งแก้ว	กรรมการ
นางสิริกุล	บรรพพงศ์	กรรมการ
นางเพราพรรณ	ทองลัม	กรรมการ
นางประสาน	สร้อยอุทรา	กรรมการ
นางมาลินี	นันทเสมอ	กรรมการ
นางผกาตาว	สุภาพรพิทักษ์	กรรมการ
นางสาวประไพ	เทพธรรมา	กรรมการ
นายอภิวัฒน์	เจริญอักษร	กรรมการ
นางสาวสรณรัชฎ์	กาญจนาวิชัย	กรรมการ
นางเกรียงศักดิ์	กล่อมสกุล	กรรมการ
ว่าที่ ร.ต.อุดมศักดิ์	ธนะจรัสเรือง	กรรมการ
นางศรารัตน์	ลิ้นไพบูลย์	กรรมการและเลขานุการ
นายสุรจักร	กาญจนา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ

นางผกาตาว	สุภาพรพิทักษ์
นางสาวประไพ	เทพธรรมา
นางเกรียงศักดิ์	กล่อมสกุล
นางศรารัตน์	ลิ้นไพบูลย์

คณะบรรณาธิการ

นางสาวพริ้มเพรา

คงธนะ

ที่ปรึกษา

นางศรารัตน์

ดีไพบูลย์

บรรณาธิการ

นายสุรจักร

กาญจน์นุ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ผู้วาดภาพประกอบ

นางวราวรรณ

กล่อมสกุล

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

.....

ด้วยกรมวิชาการได้จัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เรื่อง กินเปี้ยวผจญภัย สำหรับชั้นประถมศึกษาและ
มัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2543

(นายทองคูณ หงส์พันธุ์)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เป็นอย่างไรบ้างครับเด็กๆ ที่น่ารัก
เรื่องราวของเจ้ากินเปี้ยว และเจ้าน้อย
หลังแดง เมื่ออ่านเรื่องนี้จบแล้ว เด็กๆ
อยากช่วยเหลือทั้งสองไหมครับ.... น้ำ
หนุ่ยไม่รู้ว่านก 2 ตัวจะเป็นอย่างไร... ใคร
จะช่วย... ตามหาสาเหตุของปัญหาและ
ช่วยแก้ปัญหาได้... ถ้าเด็กๆ ขันอาสาช่วย
เจ้านกทั้ง 2 ตัว จะมีวิธีการอย่างไรครับ
ในการรักษาสัตว์แหว่งและหลากหลาย
หลายทางชีวภาพ เขียนมาเล่าให้น้ำหนุ่ย
ฟังบ้างสิครับ และอย่าลืมเล่าถึงท้องถิ่น
ของเด็กๆ ว่ามีความหลากหลายหลายทาง
ชีวภาพอย่างไรบ้าง น้ำหนุ่ยกำลังรออ่าน
เรื่องจากเด็กๆ อยู่ครับ

กิมเป็ชวผาญภักยา

ISBN 974-01-2079-2

9 789740 120797

ราคา 30.00 บาท